

יומן
י"א כסלו - ח' טבת
ה'תשמ"ו
מאת מ. אבידוב

יום ראשון, י"א כסלו

בשעות בין הערביים נתלה מודעה חשובה בדבר אסיפה דחופה לכל הת' שיחיו שתתקיים הערב בשעה 9:30 בזאל הקטן למעלה. כל א' הבין שהאסיפה קשורה עם המשפט לגבי ספריית אג"ח. והאסיפה שאמורה להיות הערב מהווה קפיצת מדרגה בשיתופם של תלמידי התמימים בהקשר למשפט. דבר המודעה הגיע לכולם, תלמידי התמימים באהלי תורה. אף הם גילו התעניינות, וכל השכונה דיברה על האסיפה החשובה שתתקיים וזערי.

אבל כשהגענו בשעה 9:25 ולא רצינו לפספס אף לא את ההתחלה... (1). נכנסנו לזאל ריקודים: חשבתי שכנראה מתחממים לקראת האסיפה המתוחה שתתקיים בעוד מס' דקות. אבל נוכחתי שהאסיפה בוטלה. והתברר

כי הרב דר. מנהל הישיבה הוריד את המודעה בזעם, בטענה שזו לא הפקרות ולא כל הרוצה ליטול את השם יבוא ויטול. האסיפה, יש לציין, היתה פרי יוזמתם של קבוצה מאברכי הכולל שליד מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א (ביניהם גם אחיינו של הרב הנ"ל, מענדל ר. שי"י). הרב דר. כינו אותם וניהלו איתו משא ומתן וכפי הנראה סוכס שתה"י אסיפה רשמית ע"י העסקנים (כמובן - בראשות הרב דר. הנ"ל).

התמימים שי" לא נרדמו, וכנ"ל התחזקו ב'שמחה' ורקדו ממש כמי בשמחת תורה, במשך כשעה לערך. אח"כ התיישבו במקומות, כל אחי והחברותא שלו לסדר לקו"ש הקיים בתות"ל בכלל וכאן בבית חיינו בפרט. ובינתיים באופן של 'לכתחילה אריבער' הודבקה מודעה לאמירת תהלינו מחר בבוקר בשעה 6:00 (שיסתיים לפני תחילת סדר דא"ח (ד:30)).

אגב, באהלי תורה רקדו ושמחו בליווי תזמורת.

הרבי נסע לאהל בשעה 2:50 וחזר בשעה 5:45. 'ציאתו וחזרתו היו מוקדם יותר מפעמים אחרונות. כשחזר, נכנס מיד למנחה ומעריב, וכעבור חמש דקות נסע לביתו.

יום שני, י"ב כסלו

כל התמימים קמו בזמן והגיעו לזאל בשעה האמורה לאמירת תהלים, וסיימוהו בשעה 7:25. לאחר מכן פתחו בריקוד של שמחה למשך כחמישי דקות, ובשעה 7:30 רכנו כולם ע"י ספרי הדא"ח.

לאור החלטת השלוחים על תענית שעות, קבעוהו ליום הזה. חלק מאנ"ש והת' שידעו עוד אתמול מהחלטה זו, קיבלו עליהם במנחה דאמנו את התענית. וחלק שלא ידע התענה אף הוא למרות שלא קיבל על עצמו

מבעוד מועד [למעט קומץ תמימים שטענו שהיות ולא קבלו ע"ע. אין כל טעם להתענות...]. לאחר תפילת שחרית, אמרו את הפרקים (נוסף על השיעור תהלים היום!): כ, כד, סט, פד. כידוע שלפני כשבועיים הרב צעק עליהם ושאל כ"א מהם בקשר לאמירת הפרקים ונתינת צדקה. וכרגיל פתחו בשמחה ובריקודים.

תפילת מנחה התקיימה כרגיל בשעה 3:15, ובהוראת השעה - יוקדים לפני ואחרי התפילות. מעריב התפללו כרגיל בשעה 6:45, אחרי מעריב נסע הרב לביתו. בדרכו למכונית ובנסיעתו, הורה בידו הק' להגביר את השירה ביתר שאת.

שוב התנוססה לה מודעה הקוראת לאסיפה דחופה, אלא שהפעם כללה המודעה לא רק את תלמיד הת', כי אם את כל אנ"ש, שעת האסיפה וקראה לתשע וחצי (אחרי הסדר דא"ח). ולמרות שבדרך כלל ממריצים את הקהל ע"י משקה ואוכל, הרי שהפעם לאור הנסיבות המכאיבות ("עת צרה היא ליעקב ובעז"ה וממנה יושע). באו כולם ברוב עם הדרת מלך אך הזאל הגדול, ויצוין שהאולם הזה התמלא כדבעי, כולל גם בימת המדברים בימת הכבוד הזו התכבדה בחשובי אנ"ש, ואציין שמותיהם לפי הסדר משמאל לימין: הרב גורקאוו, הרב שיקלאר, הרב חזנוב, בימת הנואם והרב דוד רסקין עומד על גביו, הרב מענטליג, הרב דרייזין, הרב גיימי גור אריוו, הרב רויטבלט, הרב וינברג (עלה מאוחר יותר), הרב המשפיע שיעה קארף. בקיצור - 10 אנשים שכולם דיברו מאוד לענין, למעט א' מהם... נוכחתי לציין את כץ ואברמיל שם טוב שגם הם הגיעו ואף דיברו.

אפשר לציין את הנואם הטוב מכולם, הרב שם טוב, הוא דיבר דברים מאוד ענייניים ומעניינים. בין דבריו סיפר שכשהעורכי דין היו אצל הרב הסביר להם הרב את הענין של "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים" ואר"ז הם

פתחו את הדלת לצאת. אזי הרבי קרא להם שוב ואמר להם. שהיות והוא רוצה שהענין יתלבש בדרכי הטבע. לכן זה בידם. באופן של בחירה חפשית והרבי מקוה שהם יכוונו לאמת.

אגב. לשופט אין בחירה חפשית כי הוא גוי, ובכלל. להצלחת המשפט הרי שאין 'מושבעים'. והדבר מובן מאליו מהי התועלת הגדולה שבזה. שכן 'חבר מושבעים' יכול להיות מורכב גם מיהודים שהם בעלי בחירה חפשית.

עוד סיפר שלמרות שהקהל מנסה להתעודד בניצחון מתוך אמונה באמת שתתגלה. עכ"ז הוא מוכן לחשוף ולגלות שמתוך סוד המהלכים. הנצחון של החסידות נראית באופן. אלא שהיא כרוכה בהרבה עגמת נפש וצער לרבי ולחסידים. וע"ז צריך לצאת בדורון. תפילה ומלחמה. שלשתם גם יחד. ולפעול שהדבר לא יקום. והענין נוגע בעיקרו ליום המחר (הענין ה"י קצת חסוי ויסופר אי"ה בפעם אחרת. אולי בקרוב). האיחול שאיחלו וכל המדברים כולל הרב רסקין. ה"י "דודן נצח". ומקוים שאכן כך יהי.

האסיפה נחתמה בשעה 11:00 עם קבלת החלטה. לקום מחר בבוקר ולהגיד את כל התהלים בשעה 6:00. וכן להרבות בצדקה. ולהקפיד בתפילה בציבור ללא דיבורים. ושמעתי שהרב רסקין דיווח על כך. וזה פעל שמחה אמיתית. גם שמעתי שכבר לפני כג' שבועות הורה לי הרב חזקוני ועוררו בדבר הנ"ל.

היום יצא לאור בהוצאת קה"ת לראשונה ספר המאמרים תרע"ו. ה"י מחר למכירה. דיברו שזה יהי כבר היום. אבל מסיבות טכניות נדחה הדבר למחר.

יום שלישי, שהוכפל בו כי טוב, י"ג כסלו

השעה 5:15 לפנות בוקר. בדרך כלל בשעה זו אינך רואה דמות ברחובות בפרט בחורף. אבל היום הרחובות שמשכיבים ל-7:00 התפלזו ג"כ מרוב אנ"ש שהחיש פעמיו בשעה זו בדרכו למקוה ומשם ל-7:00. מ' שלא ה" אתמול באסיפה ובהחלטות, ודאי התפלא, שהרי 'כפרות' עשינו כבר בערב יוהכ"פ ומה פשר קימה מוקדמת זו.

אכן היתה זו מיפגן אחדות אמיתית לראות את אנ"ש על סוגיו וקטגוריותיו. אומרים 'חדיו את התהלים בצוותא. חזן התהלים ה" לייכל מוצ'קין. ובשעה 7:25 סיימו, ופתחו בריקוד למשך כחמש דק', ואזרי זה התחיל סדר חסידות. אנחנו כמובן בחובבי תורה, ולשם צעדנו באיחור מה.

הרבי הגיע בשעה 10:05 והורה בידו להגביר את השירה. חשוב לציין שעד מנחה הניגון ה" 'מארש נפוליון'.

בערך בשעה 12:30 נתקבלה ההודעה המשמחת בדבר פסק הדין בבית המשפט שהרבי לא יצטרך לבוא לתת עדות, כמ"ש הרמב"ם "המלך אינו מעיד ואין מעידין אותו". ובעקבותיה פתחו אנ"ש והת' ששהו במקום בריקודים ברחובות. בסייד וואק של איסטערן פארקוואי. [אני זונר את המכוניות שנוסעות בכביש הגדול, מאיטות ומעודדות את היצורים המשווים הללו שרוקדים בצהרי יום] ומרגע לרגע גברה השירה ורגו מס' הרוקדים. רקדו ורקדו עד תפילת מנחה והמחזה ה" מאוד מרגש. אני אישית התעוררתי בכזו התעוררות, וכמוני רבים. מ' שלא נכח במקום לא יוכל אף לתאר זאת. כל אחד ה" צריך לחוש את זה על בשרו, ומי שלא ראה שמחה זו לא ראה שמחה מימיו. הריקוד אף הונצח בסרט ע"י המסריט חיינן ברוך הלברשטאם. ולמרות הגשם העז שניתך ארצה כליווי רוחות חזקות. לא

הפסיקו מלרקוד, ואזרבה, דוקא בגלל הגשם והקור זה המריץ להתחמם. היו בחורים שמחמת עיפותם נמו את מנוחתם בשעה זו, והי צורך להקינים משנתם. מה שבטוח - כששמעו מה קרה, קפצו הכל תיכף ומיד:

אחר הצהריים בשעה 4:15 יצא הרבי אל הספרייה, ודיבר שם עם הלווייערס עד השעה 6:00, ואח"כ חזר ל-770. נכחו בספרייה גם אברמ'ל ויודול, המייצגים את הרבי בכל מהלך המשפט.

בשעה 11:00 כלילה החליטו הת' לארגן התוועדות, כולם מתיישבם לשולחנות ומתחילים לשיר את המראש של ר"ח כסלו ימיד עברו לשיר את 'דידן נצח', השיר שהפך לסמל הניצחון כליובאוויטש בכלל וב-770 במיוחד. עדיין אין 'משקה'... לפתע הגיח מאי שם הרב ש"ב פרידמן מאיטליה, וכשראה מה שמתרחש, הוציא מכיסו מאה דולר וזרקו מקונול לחלל הזאל (בזאל הקטן למעלה), ולכשהתברר שזרק נייר יקר ערך, מד קס א' הת' ורץ לקנות משקה ו'פארבייסן', וכאן התחיל הערב. פרידמן הי' בתחילה בשקט, ונתן להמשפיע זרחי את זכות הדיבור, זרחי כהרגלו לשתות הרבה משקה (הוא אחרי ארבעים...), התחיל להשתולל, ואז פרידמן החליט להרים את רמת ההתוועדות ופתח ב'אגדתא', כל מיני סיפורים מעניינים שהתרחשו באופן של 'בדידי הוה עובדא', או 'בעיני ראית', 'בעיני שמעת'. לערך בשעה 4:45 לפנות בוקר עזבו המכובדים את ההתוועדות כשהם משאירים תחתיהם את שתויי היין, וכמובן גם הת' נשארו ופתחו בריקוד סוער, עד השעה 7:00 לערך. מכאן ואילך זמן שינה.

יום רביעי, יום הבהיר י"ד כסלו

להפתעת הרוב נודע שהרבי נוסע לאוהל. אמנם רבים עדיין נמו את שנתם אך חלק כבר קמו. בשעה 2:50 נסע הרבי לאוהל וחזר בשעה 5:45.

כעבור 5 דקות נכנס להתפלל מנחה. בכניסתו חי"ך להרב חיים גוטניק מאוסטרליה. (מספרים שהרבי מקרבו מאוד). מיד לאחר מנחה התגללו ערבית. לאחר התפילה לקח הרבי את הסידור והסתובב חלקית לרגע לניווט הקהל. כדי שישירו, וכמובן שפתחו בשירה ובריקודים והרבי הורה בידו הק' להגביר את השירה. אבל בשעת מעשה, הרב גוטניק (אגב, הוא כהן) ופתח בנתיים את הדלת לרבי (הוא כנראה חשב שכך צריך להיות). אבל הדבר רגיל וידוע שהרבי בעצמו פותח לבדו ואוחז בדלת שלא יתקע בהרב חזקוב העומד שם בתפילה). הרבי חי"ך אליו ואמר לו, שמסתמא מוחל הוא על כבודו בזה שפתח את הדלת. כששאלו אותו מה דיבר אליו הרבי, הוא ה'סיף מדילי' ואמר שהרבי אמר לו מסתמא תמחל על כבודך בכך שאני 'וצא לפניך, למרות שאתה כהן... כמובן שמי שעמד ושמע (ואני בתוכם), יודע שזה לא הי' כך, וגם הכחשנו אותו (עם כל הכבוד) בשעת מעשה. במילא או שהוא פשוט לא הבין מה שהרבי אמר לו, או שהוסיף משפט זה מדיליה...

בשעות הערב הודיעו בזה הלשון: "בזאל למעלה תתקיים הלילה בשעת חצות סעודת שבע ברכות, כולם מזמנים".

כמובן שהגיעו הרבה הרבה יותר מאתמול, ובפרט כשנודע שאורח כבוד יהי' אברמ'ל שם טוב. הרי זו משיכה טובה וכדאית לבוא. ואכן נשעה היעודה (12:00), חצות הלילה, נפתחה המסיבה בליווי התוועדות חני"דית בחסות 'רב התרומות' הרב נאגל. האוכל הי' בשפע, כולם אכלו ושבעו.

פתאום נזכרים ע"ד ההודעה שנמסרה קודם לכן כי הרב שם טוב צריך לבוא. א"כ איפוא הוא? אך רק דיברו, והנה נחת עלינו הנ"ל בחטף. ניגנו ניגון דביקות ואח"כ אברמ'ל פתח ואמר: "חביבים התמימים שנקראים בניס לרבי". הוא הדגיש את מעלתם וזכותם של הת' ושררבי אוהב אותם. ביחוד עם זה שידעו הת' שכזכות תפילותיהם ושמחתם, המשפט מצליח. לזאת

דרש הרבי שיעשה, וב"ה שפועלים, ולכן הוא חייב לעדכן את הת' בנ"ל מהלך העניינים, אם כי ימתין ויחכה עד תום המשפט, כי כעת הדבר עדיין ח"ו להזיק לעניינים.

כמו"כ הוא הדגיש וחזר על זה משך כל ההתוועדות, שאמש כשהרבי דיבר בספרי" עם עורכי הדין, 'צהבו פניו ואף פעם לא הי' לרבי כזו שמרה כמו כעת, וגם זה הוא מספר כי הוא מרגיש חובה שבזכות הת' יש גינוי לניצחון הזה.

ביחד עם זה, ביקש את ברכת הת' להצלחת המשימה, שהוא וקריוס קי מייצגים אותה (באמצע דבריו, קם ונישק את א' התמימים שישב ממולו, ולאחרי כחמש דק' נעמד שם טוב על השולחן המלא בפסולת של אונל שנשאר, ומכלי להתחשב בעצמו ובבגדיו, עשה קולע (סאלתא), וכמוהן שכולו קם מלוכלך, גם בכה במהלך ההתוועדות).

אביא כאן כמה סיפורים מאוד מעניינים שסיפר לנו אברמ'ל במהלך ההתוועדות:

סיפור א': אתמול (יום ג') בשעה 11:00 בלילה נודע לו שב-17:00 רוקדים את הניצחון, את פסק השופט שהרבי לא יבוא להעיד, כשהתברר לו שרוקדים כן כבר משעת הצהריים, הי' הדבר לפלא בעיניו, כי רק בשעה 11:00 בלילה פסק השופט את הניצחון הנ"ל, מרוב התפעלות סיפר את זה לעורך דין, העורך דין מאוד התפעל וסיפר לאברמ'ל שכבר טילפן לפני כמה שעות לאשתו לספר לה שעדיין נמצאים באמצע המגע'ם, ואשתו התפלאה באומרה: אצלנו החסידים רוקדים כבר מהבוקר (מגוריהם בפילדלפיה).

סיפור ב': א' מהלוייערס התעניין בנעשה בין החסידים בזמן הזה, ואברמ'ל סיפר לו שהיום (יום ב') זה תענית שעות, וכלם צמים, וביאר לו

באריכות את ענין הצום וכו'. בעקבות שיחה זו החליט הלוי'ער לעצמו (מבלי לספר לאף א'), שאף הוא יצום היום! וכן הוזה. בסיבות שונות לאוזר מכן התברר לכולם עובדה זו, כי בשעת הצהריים, מספר אברמ'ל, שנותי לב שהעורך דין הזה קצת זועף ואינו במצב רוח תקין, וכששאלו אותו מה יום מיומיים, לא היתה לו ברירה אלא להשיב על האמת: שהוא שמע שהחסידיים צמים, ולכן החליט שגם הוא צריך לצום כי המטרה היא שווה - להצליח! כמובן שאברמ'ל מיד צעק עליו שיילך לאכול.

סיפור ג': אתמול (יום ג') הכניס דו"ח לרבי על הכל, כולל י'עיקר האמירת תהלים בציבור בבוקר, באופן של 'ברוב עם הדרת מלך', ואח"כ רקדו, וכשהגיע הסדר חסידות, כולם התיישבו ללמוד, והרבי ותעניין בפרטות בכל אשר נעשה:

סיפור ד': לאי מהעו"ד חלתה אשתו, ועד שהגיע למצב נואש, הוא החליט לספר את זה לרבי ולבקש ברכה, וכך עשה. והכניס פתק לרבי, הרבי בירך ואכן התברר לפתע לרופאים שאין לה כלום, כמו"כ ה"י משה דומה עם העו"ד השני שאחיו חלה אנושות וביקש ברכה ונתקיימה בפועל ממש. אגב, הבחורים מעריכים שבסופו של דבר הלוי'ערס הללו יהיו חב"י'ניקים, (ע"ד כמו ד"ר וויס שי').

סיפור ה': כשהעו"ד דיברו עם הרבי, בין הדברים אמרו לרבי, שהיות וי"ט כסלו זה החג של גאולת אדה"י, הרי הם עכשיו יחוגו מכאן ולהבא עם כולם בכלל ועם אנ"ש בפרט את החג של הרבי כעת, והרבי אמר להם (בהוספה) שהימים שלאח"י הם חנוכה, ובמילא שיה"י באופן של מוסיף והולך ואור.

סיפור ו': השבוע עמדו 2 אנשים אורחים מארץ הקודש, לפתג הרבי

יצא והורה להם בידו הק' תנועה לאות הגברת שירה. הם נשארו במצב כמו שהיו. אחרי כמה פסיעות הרבי הסתובב אליהם ושוב הורה בידו רק והמשיך לכיוון הרכב. בניתיים א' התעשת ואמר לחבירו: 'אתה שמת לב שהרבי אוהב אותנו?' וחברו השיבו לו מיד: 'הרבי אוהב את כולם'. ומספר אברמיל, שהוא ראה ושמע את הכל, ומרוב התפעלות כתב ע"כ לרבי. היא הוסיף ואמר לנו: תראו מה מדברים אנשים שבקושי יידעו מה זה להיות אצל הרבי וכו'. כמובן שאם היו יותר מבינים הרי שגם היו שרים.

בהתוועדות זו נכחו גם זליג כצמאן והרב קרינסקי שחשבו שאף היא יגיע. אולי היא אתנו ברוח, ולבסוף הגיע הרב שפרינגער. שזה עתה חזר מחתנות בנו (!). השמחה שהיתה היום ואתמול אי אפשר לתאר במילים. אלו רגשות...

יצוין שכמעט ושכחו לעשות את השבע ברכות, כי כל הראשי המדברים נרדמו בשולחנות לקראת השעה 4:00 ואז פתחו בשירה, אבל בשעה 3:30 קם קנלסקי ועשה ד ברכות. באמצע כל ברכה הוסיף מדילי ולכן כל השפיצים טענו שצריך לעשות שידור חוזר, ואז נזכרו בהשגח"פ ששכחו לברך כלל ברכת המזון, וברכו על המזון ושוב עשו ד ברכות. לאחר מכן המשיכו בריקודים וכשמחה למעלה ממדידה והגבלה עד השעה 7.00 בבוקר. חלק נשאר להגרלה וחלק הלך מיד לישון. שוב הניגון המלווה את כולם זה 'דידן נצח'.

יום חמישי, ט"ו כסלו

קריאת התורה בשעה עשר (ריק יחסית. בגלל אמש). אחה"צ בשעה 2:50 נסע הרבי לאוהל. פתאום כעבור 5 דקות שומעים צפירות. יצאו החוצה ומתברר שהרבי חזר! תוך שניות הגיע למקום. ולייבל (שקיבל

בטלפון את ההודעה) עמד מוכן עם המשקפיים של הרבי, ותיכף נתן לרבי, כשהרבי מושיט את ידו הק', ופתחו בנסיעה.

הרבי חזר בשעה 5:45 ורק בשעה 6:00 נכנס לתפילה, כשמרים יז"ו הק' להגברת השיר 'דין נצח'.

בשעה 11:00 בלילה הביא יוסי ברוק 'משקה' ומתוועדים. לא הי' אדם הראוי להתוועד עם הציבור, ולכן כשנגמר האוכל, הלכו רובם. אם כי חלק נשאר לשמוח.

יום ששי, ט"ז כסלו

הריקודים מאתמול הסתיימו רק היום בשעה 7:59, כזקה לפני סדר חסידות. [סדר דא"ח בימי ו', למחרת ליל ששי, מתחיל כידוע בנוחצית השעה יותר מאוחר מביום רגיל]. חשוב לציין ששמירת הסדרים נשמרת בהקפדה מלאה למרות הריקודים והעייפות שמסביב לכך. כל מי ישהגיע להתפלל בבוקר כהרגלו מצא את עצמו במעגל הריקודים שרקדו הלילה שעות נוספות. אשרינו מה טוב חלקנו. וזאת לא לשכוח שאנחנו אחרי שבוע שלם של שמחה וריקודים ביום ובלילה "נון סטופ". וכידוע (הוזכר רבות גם בשיחותיו של הרבי) שאין הקב"ה בא בטרוניה עם בריותיו, ובמילא נותן את הכחות לכך, וכעת זה באופן של "כפליים לתושי". לאחר אות הוצחון שהרבי לא צריך להעיד.

עשר דקות לאחר השעה עשר הרבי הגיע מביתו ועודד את והשירה שגברה וחזקה מרגע לרגע (רגשות שקשה לתארם נ"ג הכתב).

בשעה 4:00 אחר הצהריים יצא הרבי מ-770 אל הספריה (בכל ערב ש"ק יוצא הרבי כ-10 דק' קודם הד"נ לספרייתו. וציין שהד"נ היום בשעה

(4:11).

בשעה 5:15 התקיימה 'קבלת שבת'. לא אכתוב מה הי' בדיוק, כי כידיע יש לנו הת' סדר עד 8:30. ולנו הקבוצה הסדר הוא בחובבי תורה. עים מתקיים השיעור של ר' יואל ניתן בחובבי תורה. הפעם בליקוט י"ט כסלו ש.ז.

יום שבת קודש י"ז (טו"ב) כסלו

תפילת שחרית בשעה 10:00. יצויין שהחזן התפלל מאוד נעים וקולו ר"י ערב. אחר התפלה הכריז הגבאי כמה הודעות. כשעיקרם בדבר ההתוועדות בשעה 1:30. כולם כמובן נשארו לתפוס מקומות כרגיל כאן לפני התוועדות, ומתכוונים בכל העניינים לקראת זה.

2 דקות לאחר השעה 1:30 ירד כ"ק אד"ש להתוועדות לקול השירה 'ידיו נצח'. במהלך ההתוועדות הי' הרבי מאוד 'אופגעלייגט' והדבר גם בא לידי ביטוי בכ"כ אפיזודות, וביניהם: הרבי הורה ל-2 אנשים ובהבעה של חייו על פניו הק'. להרים 'לחיים' על כוס גדולה (סימן להם בידו הק'). זו מהם הוא הרב גרונר מאוסטרליה. ועוד: כשהרבי חילק את בקבוקי המשקה (לאייזיק מינץ, נחום שטרנברג, ג'ימי גור אריה), התחיל לשיר "והריקונו" לכם ברכה". ועודד בידיו אל כולם כאשר הם. כולל הילדים, מחזה שבהתוועדויות האחרונות לא חזינו ולא חשנו. אגב, בזמן החלוקה שזו לכתחילה שיר אחר, אבל הרבי הפך את הקערה לשיר יותר שמח. [תונן דברי ההתוועדות הלא הם כתובים בהנחות].

ההתוועדות הסתיימה בערך בשעה 4:55. לצ"ן, שהשקיעה היתה בשבת זו בשעה 4:29. הרבי הורה בידו הק' לאות הגברת השירה, וכעבור דקה התחילו 'מנחה'. החזן כרגיל במנחת שבת הוא ר' יודל קעלער שי'. באמצע

התפילה הציץ בשעון וראה שעוד מוקדם מכדי לצרף את מעריב למנחה. ובכגון דא. כידוע. מתפללים מעריב בזאל הקטן למעלה. ולפיכך משי החזן את חזרת הש"ץ כעשר דק'. וכן את הקדיש עם עליונו. ואכן השיג את המטרה, והתפללו מעריב תיכף לאחר מנחה. בזאל הגדול.

בשעה 6:20 נסע הרבי לביתו. כשמעודד בידו הק' את השיר 'ידיו נצח'. וכרגיל נשארו לרקוד ולרקוד... בלילה התזעזעו הבחורים עז' 3:00 לפנות בוקר. חשוב לציין שהאווירה כאן ב- 70' היא 'ידיו נצח'. חלק חשים זאת מרוב השירה במלים אלו. וחלק שיוזע יותר חש זאת בגלל הידע בנושא. אמנם כולם שמעו אך חלקם מתייחסים בכבדהו וחלקם בחיזיהו.

יום ראשון, ח"י כסלו

בשעה 10:00 הגיע הרבי מביתו ונכנס לחדרו והוציא מטבעות (י'קלס) וחילק לכולם. אנשים נשים וטף. אח"כ שם מטבעות לצדקה ושב לחדרו.

חשוב לציין שמידי יום ראשון הרבי מחלק מטבעות צדקה לכולם (בזמן האחרון עכ"פ). מלבד החלוקה לילדים שזה כל יום יום לפני תפילה או לפני נסיעה לאוהל כשעומדים ילדים במקום.

בשעה 11:30 נסע למקוה. הנהג - בנימין קליין.

בשעה 2:30 יצא מחדרו לנסוע לאוהל. וכאן א'רע סיפור מעניין בשטח. ומעשה שה' כך ה': במסדרון (ע"י חדר המזכירות) עמדה אשה עם ילדתה בעגלה, והמתינה לראות איך שהרבי יוצא. כדי שיתן גם לילדתה מטבע לצדקה. אבל מרגע לרגע התרגשה כנראה יותר ויותר. ולא יכלה להישאר שם ויצאה החוצה בהשאירה את הילדה עם העגלה במסדרון. כעבור דקה יוצא לייבל גרונר מהמזכירות ושואל בלחץ למי הילדה הזאת? לא רספיקו

לספר לו את הסיפור. והנה הרבי יוצא ולמולו ניצבת העגלה כשבתוכה הילדה ישנה. הרבי הביט בה מבט אבהי, ושם לה בגופה מטבע לצדקה והמשיך לכיוון הרכב. כשמעודד את השירה בידו הק', כל מי שעמד שם לא ישכח לעולם את מבטו הק' של הרבי.

בשעה 5:45 הרבי שב מהאוהל (אגב, שלא כרגיל הגיע בדרך ישל ברוקלין עוו. כנראה שהי' טראפיק באמצע איסטערן פארקוויי...). אנ"ש שרו כרגיל את 'דידן נצח'. אך הרבי לא סימן כלום בידו הק'. כעבור 2 דקות נכנס להתפלל מנחה ומעריב, ובכניסתו עודד בידו הק' את השירה (דידן נצח).

מעריב, הרבי אמר את הקדישים (וכך זה בכל י"ט כסלו).

בשעה 6:15 הרבי יוצא אל המכונית לנסוע לביתו. בתחילת הנסיעה הגיחה לה מכונית מחניה (מטרים ספורים קדימה ממכוניתו של הרבי, אך הנהג [אגב, הוא לא נורמלי] לא הצליח לצאת במהירות הנדרשת, כך ששתי הדקות שסייעו בידו לצאת, עיכבו את הרבי במכונית. בינתיים הרבי עודד בידו הק' לקהל, בשיר 'דידן נצח'.

יום שני, י"ט כסלו

בשעה 10:15 התקיימה קריאת התורה. בעל קורא הוא הרב דוד רסקין. הרבי אמר חצי קדיש וכן את שאר הקדישים עד סוף התפלה.

שמונה טנקים יוצאים היום למבצעים (מלבד היציאות הפרטיות עול אנ"ש והת' בקו 11 ובמכוניות פרטיות). בחסות צא"ח, \$70 זהו המחיר לשכירות טנק ליום. כמובן שהיציאה למבצעים היא באופן של שטורגס וחוזק.

בשעה 3:20 החלו להתפלל מנחה, בזאל הגדול למטה. הרבי עזיז את השירה בבואו ובצאתו. לפני התפלה אמר הרבי קד"ש, וכן הקדישים ואחרי התפילה, אחר מנחה הכריז דוד רסקין ע"ד אסיפה חשובה לאברכים והתמימים. יש לציין שההענות היתה מקסימלית, שכן הכל ידעו שלאסיפה זו מוזמן גם אברמ"ל שם טוב שאמור לשאת דברים אודות המשפט ש התחיל להתנהל היום. ביום הבהיר י"ט כסלו.

דבריו של שם טוב היו מעניינים כצפוי, הוא הקדים שמדובר בשתי נקודות ואותם פירט בהרחבה. אציין בקיצור עכ"פ:

א. לא כל החפץ להיות נוכח בדיונים שבבית המשפט, יכול לקפוי לשם כרצונו. כי, האולם יכול להכניס רק מאה איש, וכתוכם יכנסו מאנ"ש רק 80, ולכן הדבר מחייב סדר של המארגנים. כל אחד יסע, רק שזה יחולק לימים. כי היות וע"פ טבע נראה שהמשפט יתנהל "ותר ממשיך ימים מספר, במילא צריך את כולם לבוא ולהיות נוכחים במשפט הזה.

ב. צריך לדעת שצריכים להיות בתלבושת מסודרת. לא יושבים עם הכובע כשהוא על הראש. כך החוק פה ולכבוד הדגל האמריקאי. עד כדי כך שבעורכי דין יש חוק לא ללכת עם כסוי ראש במשפט, ולכן א' מהם שכה"ז הולך עם כיפה, הרי בבואו למשפט מורידו ומסירו מעל ראשו. וכן צריך להתנהג באופן המתאים לחסיד של הרבי, כדי לא לגרום חילול ה'. ודברים אמורים גם בשהותינו פה כשכונת קראון הייטס.

הרב רסקין הוסיף לדבריו: א. זכות קדימה תה" לאורחים ולמבוגרים. ב. לקבוצה יש סדרים, ואין להם רשות ההנהלה. אמנם קיבלנו את הדברים במורת רוח, אך בסופו של דבר מסתמא יצטרכו אותנו בא' מן העיבועות הקרובות...

בשעה 6:45 התפללו מעריב, כרגיל בשעה זו, אך נכון להיום אין זה מן הרגילות, שכן בערב התוועדות נוהג הרבי להתפלל סמוך לעת ההתוועדות ולא בשעה כזו.

למרות שההתוועדות הערב נשמעת ברמקול, היו המונים ישובים על מקומותיהם כמה שעות לפני 9:30, מועד תחילת ההתוועדות.

4 דק' לאחר השעה המיועדת, נכנס הרבי אל הזאל, שקט מוחלט שורר באולם. הרבי מתיישב ומתחילה ההתוועדות (תוכן ההתוועדות תודפס בהנחות, אבל כמה דברים שמסביב לכך - אציין כאן). בבכל י"ט כסלו מניע גם היום הרב יאלעס הקשיש מפילדלפיה, מתיישב כהרגלו ע"י הרבי (צורת ישיבתו דומה לשל הרש"ג, אך יושב לפניו). באמצע ההתוועדות הגיש לרבי 2 מכתבים (יותר נכון - דפיס). אחת מהן הרבי קרא, והניחו לאחר מכן בסוף סדורו, והזף השני, מסתמא המסכת שקיבל ע"ע במסגרת 'חלונות הש"ס'. כנראה שהרבי הכניסו לתוך השקית המיועדת לכך (לשם הכניסו את שאר הדפים של כל הקהל).

גם הרב שמחה עלבערג השתתף בהתוועדות, ושוחח עם הרבי פעמיים. בפעם הב' דיבר עם הרבי כרבע שעה, מהלכים שמועות שהרבי דיבר איתו בין היתר על כך שיתן ראיון לעיתון כפר חב"ד, היות והעיריך נמצא כאן כעת, וזו א"כ הזדמנות. ברור שהרבי אמר לו על איזה נושא בדיוק יהי הראיון, אך זאת לא שמעתי. מה שכן, שלא כהרבה פעמים שנתנו לו צביטות על אריכות הדיבור, הרי שהפעם נמנעו מכך.

גם הרב שאר ישוב כהן מחיפה נכח ושוחח ג"כ עם הרבי. הרבי הסתיר בידו הק' את המייקרופון שעה שדיבר איתו, וצעק עליו מדוע השתתף בועידה של הקונסרבטיבים וכו'. הרי ה" פסק הלכה של רבנים שאסור. הוא

התנצל על הענין ואמר שכוונתו לא היתה לתת יד לפושעים. בקיצוץ, הרבי תבע ממנו שישים מחאה והתנצלות בעתון. בקשר להשתתפותו. אני מקוה שהוא יעשה זאת. אגב, קודם לכן הורה לו הרבי, בעודו יושב במקומו שיגיד לחיים על כוס גדולה, הוא השיב ואמר לרבי ש"כבר אמר 'לחיים'" והראה בתנועת ידו שזה בסדר. חבל.

ראש עיריית מגדל העמק מר שאול עמור גם נכח בהתוועדות. הוא הגיע בלוויית הרב גרוסמן יצחק דוד, ששוהה בארצות הרוחה לעשור. כסף לישיבה שלו, שניהם נכחו. והרב גרוסמן לקח את שאול אל הרבי, הוא נישק לרבי את ידו הק' פעמיים, הן בתחילת השיחה והן בסיומה. הרבי הסביר לראש העיר שכדי לעשות ממגדל העמק שכולה תהי' מגדל תמורת עמק, זהו ע"י "מגדל אור" (מוסדותיו של הרב גרוסמן). זאת אומרת, ע"י שעוזר מבחינתו (סיוע גשמי) להרחיב המוסדות, זהו האור שהופך את העמק למגדל. הרבי התעניין בשלומה של בתו של הרב גרוסמן (מס' שבועות קודם ביקש הלה ברכה עבור בתו והי' זה לאחר תפלת מנחה), ונענה: שיזכה לגדלה לתורה חופה ומעשים טובים ורפואה קרובה). הרב גרוסמן השיב: "בעסער", והרבי ענה: שיהי' "נאך בעסער". כשראש העיר שמע שמדובר פה על רפואה (אף שהדיבור עם גרוסמן הי' באידיש, מסתבר שמרוב חברותו עם גרוסמן הספיק להבין לפחות 2 מילים משפת האידיש), אז הוא ביקש ברכה על עצמו שלא יהי' חולה יותר ברגלו (ממנה סובל כמה שנים) הרבי ענה לו שבעת אין זמן להיות חולה, וצריך להיות בריא, ושכל העיר יהיו בריאים. עמור ענה אמן. נישק את ידו הק' ואח"כ עזב את המקום. אגב, את הדו שיח הזה שומעים בקלטת, נמשך כחמש דקות.

בהתוועדות נכח גם הרב לייזרזון ממועצת העיר בירושלים. הרבי דיבר איתו כ-10 דק'. כולם חשבו שמסתמא המדובר הוא על נושא המורזונים.

אבל כפי הנראה הרבי דיבר איתו בעיקר על 'מיהו יהודי'. והדבר עלה ביוזמת ליירזון.

גם נכח בהתוועדות איש עשיר אחד מג'נה שבשווייץ. אשר הביאו אותו להתוועדות כאמצעי למטרת תרומתו לישיבה פה. ישיבת תוניכי תמימים המרכזית. הוא גם שוחח עם הרבי, והרהיב עליו ג"כ לנשק את ידו הקדושה. ה"י נראה מאוד מרוצה מהביקור. אגב, הוא ה"י אמר לבקר פה בחובבי תורה בסוף השבוע, אבל כפי הנראה יבוא בשבוע הבא.

ההתוועדות, יש לציין, הסתיימה בשעה 12:30, וכשעה לאחר מכן נדע הרבי לביתו.

יום שלישי, כ"ף כסלו

בדיוק בשעה 10:00 הגיע הרבי מביתו ל-770.

1:55 הרבי יוצא אל המכונית לקראת הנסיעה לאהל. בדרך נתן מטבע לצדקה לבועז שרון (בנו של הטייס גידי מק, טבעון). הפעם לשם שינוי נהג את הרכב אל האוהל המזכיר קליין, ולא קרינסקי. מסתבר שהעיסוק במשפט הכתיב את השינוי.

6:33 חזר הרבי מהאוהל. כעבור כ-5 דק' ירד אל הזאל הגדול למנוחה לתפילות מנחה ומעריב. חשוב לציין שהרבי חזר כשעה"ים ו-10 דק' לאוזר השקיעה. עודד בידו הק' לשירת ה'ידין נצח'. אחר התפילה דיבר עם ד"ר ווייס בחדרו.

8:00 הרבי יוצא לביתו. אי מהאנשים האורחים תפס לרבי בידו הק', וניל מנת לדבר עם הרבי, אך מיד הדפוהו.

9:30 התקיימה מסיבה חגיגת ב-770 למטה, לכבוד חגיגת סיום

הרמב"ם. החגיגה הזו, יש לציין, היא של השיעורים בשיחות באנגלית, וגם של הכולל תפארת זקנים. הם גם קיבלו בקבוקי משקה בשבת, לכבוד המעמד. כל אי נכנס ויצא באופן של יכלבא שבוט. אחרי שנגמרה הוסיפה לכבוד סיום הרמב"ם, או אז החלה ההתוועדות עם הרב גרשון זענדל גדליק מאיטליה, שהגיע במיוחד בגלל המשפט. הוא נכח בכל הכניסה, ופתח בהתוועדות עד אור הבוקר.

להזכיר שוב, שמתחילת החודש מתוועדים כל יום כאן ב-770.

היום הוא כבר היום השני לקיום המשפט.

יום רביעי, כ"א כסלו

בשעה 10:15 הגיע הרבי מביתו. ה" אמור להיות היום "יחידות" אבל הדבר נדחה למחר. כיון שהיום הרבי נוסע לאוהל.

בשעה 2:30 נסע לאהל. אח"כ התקיימו ב-770 ה-7 ברכות של שפרינגער. הזכר שם הנושא של 'מיהו יהודי', שירד היום מהפרק במנישלת ישראל. והרימו 'לחיים' שכל עניינו של הרבי יצליחו וכו'.

הרב גרוסמן נכנס למזכירות בשעה 3:00 לקבל את ברכתו של המזכיר גרונר. לנסיעתו הביתה הערב בשעה 8:00. הוא אמנם התפלא, אך אז ה" בבוקר, יכל לדעת מראש שתפילת מנחה לא תתקיים בשעה הרגילה.

שעתיים וחצי לאחר השקיעה, בשעה 6:45, חזר הרבי מהאוהל. כל אנ"ש עמדו בחוץ לראות מה קורה בדיוק... התפילות התקיימו גם היום למטה, וכרגיל. הרבי בדרכו עודד את הקהל בשירת ה'דידן נצח'. אחר התפילה דיבר בחזרו גם היום עם ד"ר ווייס.

בשעה 7:50 נסע לביתו.

יום חמישי, כ"ב כסלו

בשעה 10:10 התקיימה קריאת התורה.

2:35 הרבי נוסע לאוהל. בדרכו ליציאה נתן מטבע לילדה קטנה ע"מ שתשים לצדקה. היא הודתה לרבי ואמרה "טיינק יו" (תודה לך). והרבי ענה לה בחיוך: "יו וועלקאס" (בבקשה). זה הי' מאוד נחמד... כמו"כ עמד צלם על יד המכונית וצילם את הרבי כמה תמונות בדרכו מ-70 אל רכבו. כשהרבי הגיע למכונית, פנה אליו ונתן לו מטבע של צדקה. והראה לו שישים בקופה (אגב, הצלם יהודי עם זקן...).

6:00 הרבי חזר מהאוהל. כעבור 5 דקות נכנס לתפילות. והפעם - בזאל למעלה.

8:00 יחידות. עורך העתון 'כפר חב"ד' הרב הלפרין שוחח עם הרבי בינת שלקח את הדולר אחרי היחידות. ומהלכים שמועות שהרבי שאלו מדוע י"א הגיע העתון עדיין. יצוין שמבירור שעשיתי עלה שהעתון נשלח מהאיץ ביום רביעי, כרגיל.

לאחר כ-45 דק' הסתיים היחידות. שרו דידן נצח והרבי עודד בידו הכל.

9:30 נסע לביתו. ובדרך עודד שוב את שירת ה'דידן נצח'.

11:00 התוועדות עם השליח לייבל רסקין ממרוקו עד 5:00 לפניית בוקר. ברכו 'ברכה אחרונה', ופתחו בריקוד כשעה ומחצה.

יום ששי, כ"ג כסלו

10:50 קרוב לשעה של ציפיה דרוכה לראות את הרבי בא מביתו. זכנו שוב לראות את מלכנו. הרבי נכנס לחדרו וכעבור כ-2 דק' יצא ושם צדקה